

Stockholms stadsbyggnadskontor
 Registraturen
 Box 8314
 104 20 Stockholm

2014-04-16

Yttrande från Stockholms Naturskyddsförening och Söderorts Naturskyddsförening (föreningarna) över utställt förslag till Detaljplan för del av Sköndal 2:1 i stadsdelen Sköndal, Dp 2010-11650

Sammanfattning

- Planarbetet bör avbrytas
- Planförslaget är inte i linje med översiktsplanen Promenadstaden
- Området är viktigt som lokalt naturområde
- Föreslagen exploatering ökar dagvattenflödena kraftigt
- Trivialövskog med bl.a. sälg och asp är viktig för den biologiska mångfalden
- Området bör utvecklas som naturområde med dammar för dagvattenrening och biologisk mångfald
- Nya handelsetableringar bör istället integreras i omgivande stadsmiljö

Inledning

Stockholms stad vill etablera ett handelsområde med två större huskroppar samt parkeringsplats för 250 bilar sydöst om korsningen Nynäsvägen/Tyresövägen. Hela exploateringen sker på naturmark.

Föreningarnas uppfattning är att området i första hand bör lämnas obebyggt. Området är viktigt som ett lokalt naturområde. Man skulle kunna öka områdets värden genom att skärma av buller från omgivande vägar med trädplanteringar och anlägga dammar som både renar dagvatten och ökar den biologiska mångfalden i området. Den föreslagna exploateringen skulle öka dagvattenavrinningen mycket kraftigt och öka de totala flödena av bl.a. kväve och fosfor till Drevviken.

Om man ska förtäta i området bör man istället se över den enorma trafikapparaten Trafikplats Gubbängen. Är det något som verkligen hindrar en verklig Promenadstad är det dessa motorleder med av och påfarter som tar oerhört mycket yta i anspråk och sprider buller och luftföroreningar över stora områden. Där har vi de verkliga barriärerna som behöver byggas bort för att åstadkomma en hållbar och trivsamt stad.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Under rubriken *Tidigare ställningstaganden* står det att : *Förslaget följer strategi 3 i Promenadstaden, översiktsplan för Stockholm; Koppla samman stadens delar samt översiktsplanens intentioner att skapa goda etableringsmöjligheter för dagens och morgondagens företag och verksamheter.*

Vi ser inte att planförslaget bidrar till att koppla samman stadens delar. Det liknar mer en extern bilberoende handelsetablering. De förbättringar i gång- och cykelvägnätet som föreslås i planen skulle kunna genomföras utan att man etablerar en stor handelsplats i området. Planförslaget i sig innebär inte att "staden kopplas samman". Vi är frågande inför vilka delar av staden som kopplas samman med planförslaget.

I samrådsredogörelsen sägs också att "*Handelsetableringen i Sköndal är kopplad till en evakuering av befintliga butiker som är lokaliserade till platser där Stockholms stad anser det lämpligare med bostäder.*" Detta torde gå stick i stäv med intentionerna i Promenadstaden. Som vi uppfattat det är det just det man vill med Promenadstaden, att integrera boende och handel så att man kan promenera/cykla istället för att ta bilen.

Vad gäller att "*skapa goda etableringsmöjligheter för dagens och morgondagens företag och verksamheter*" kan man förstås göra det utan den nu föreslagna handelsetableringen. Angående morgondagens företag och verksamheter måste man ta i beräkning både klimatkris och energikris (peak oil) och då förefaller denna bilberoende handelsetablering som en lösning för morgondagen istället.

Sammantaget innebär ovanstående att vi bedömer det som att planen saknar stöd i översiktsplanen.

Naturvärden

Naturvärdena är mycket knapphändigt beskrivna i planbeskrivningen. Man nämner Lönnallén som ett naturvärde men att det inte finns någon skyddad eller värdefull natur inom området enligt *PM REV naturmiljöinventering* dat. 2011-08-23.

I *PM Natur och rekreation* framgår att området, utöver den öppna ängsmarken, utgörs av triviallövskog med bl.a. "*sönderfallande sälgar*". Det är tyvärr vanligt att just sådana miljöer undervärderas gällande naturvärden. Det är sällan man hittar rödlistade arter eller signalarter i unga triviallövskogar jämfört med t.ex. områden med gamla ekar eller tallar. Den typ av unga triviallövskogar vi har här kan vara viktig för många fåglar och insekter. De sönderfallande sälgarna har stor betydelse för vedinsekter och är ett skafferi för hackspettar. Sälgar är oerhört viktiga under tidig vår då de blommar tidigt och utgör då en avgörande födokälla för de tidiga vårinsekterna.

Området har måhända ingen större betydelse för de av staden utpekade habitatnätverken men det hindrar inte att det har stor betydelse lokalt.

Dagvatten

Som framgår av planbeskrivningen ligger området inom avrinningsområdet för Drevviken som klassas som känslig för mänsklig påverkan och där fastställda miljö kvalitetsnormer ska följas. Vidare framgår att dagvattnet ska renas både via öppna dammar och diken och genom sedimentation i fördröjningsmagasin. Slutsatsen är att planförslaget inte bedöms påverka möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna.

I dagvattenutredningen står att "*årsflödet ökar kraftigt efter exploatering, från omkring 1700 m³/år till närmare 12000 m³/år.*" Vidare att "*Sett till årsmängderna ökar belastningen för alla ämnen som beräknats.*"

Föreslagna åtgärder gör att man kommer ner till nivåer under de rekommenderade riktvärdena för dagvattenutsläpp. Men vi vill framhålla att de totala mängderna av föroreningar från området kraftigt ökar, se tabell 6, *Föroreningsmängder beräknade i kg/år*, i dagvattenutredningen.

I utredningen sägs att *"Med åtgärder kommer man nästan ner till den årsbelastning som gäller för dagens situation."* Men den totala belastningen ökar, detta borde framgå i planbeskrivningen.

Enligt uppgifter i dagvattenutredningen har man räknat på en årsnederbörd för Stockholmsområdet på 636 mm/år. Enligt miljöbarometern, <http://miljobarometern.stockholm.se/key.asp?mo=1&dm=2&nt=8&tb=3>, är normalvärdet 1961-90 539 mm/år. Eftersom nederbördsmängderna förväntas öka med upp till 30% i och med klimatförändringarna måste detta tas med i beräkningarna. Vi undrar om man inte räknat på för låga nederbördsmängder?

Ekosystemtjänster

Vi skulle också gärna se att en ekosystemtjänstanalys gjordes. I detta ingår att kartlägga vilka ekosystemtjänster som finns inom området så att planeringen sedan kan utgå från dessa. Detta för att vi inte ska bygga bort viktiga ekosystemtjänster som reglering av vattenflöden, pollinering, klimatutjämning, rening av luften m.m.

Beatrice Sundberg
Ordförande Stockholms Naturskyddsförening

Einar Engström
Ordförande Söderorts Naturskyddsförening

Ronny Fors
Projektledare Grönare stadsbyggnad, Stockholms och Söderorts Naturskyddsföreningar